

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34404
Nom	Estructura i canvi social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1310 - Grau de Sociologia	Facultat de Ciències Socials	2	Primer quadrimestre
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA- Sociologia	Facultat de Dret	3	Primer quadrimestre
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	Facultat de Ciències Socials	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1310 - Grau de Sociologia	3 - Estructura social i canvi social	Obligatòria
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PERELLO TOMAS, VICENTA DE FATIMA	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Aquesta assignatura s'inicia amb la presentació de la perspectiva macrosociològica, la polisèmia del concepte "estructura social", els principals camps analítics que conformen la realitat estructural, així com el debat al voltant de la relació entre el condicionament de l'estructura i la capacitat de transformació de l'agència social.

A partir d'aquest marc inicial, la línia vertebradora dels continguts de l'assignatura gira al voltant de la qüestió «quins són els grups socials que acaparen els recursos socialment més valuosos i per què». S'aborden els diferents sistemes d'estratificació al llarg de la història per a acabar centrant la mirada en les societats contemporànies i, en aquestes, en la comprensió dels mecanismes d'estratificació social i en l'anàlisi de les classes socials, tant en el nivell teòric com en el de la seua mesura empírica. Igualment, s'aborden aspectes relatius als factors sexe – gènere, raça – ètnia i edat – generació, atesa la interdependència que presenten amb les posicions de classe i la seua importància a l'hora de caracteritzar el processos d'estratificació social característics de les societats de modernitat avançada. Finalment, s'aborden els processos de mobilitat social per a terminar amb l'estudi de la desigualtat i l'estratificació social des d'una perspectiva mundial, un aspecte de particular rellevància en un món globalitzat com l'actual.

Aquests continguts fan que l'assignatura tinga un alt grau d'aplicabilitat en relació a les eixides professionals vinculades a l'anàlisi de l'estructura social i la comprensió de les transformacions emergents que generen desigualtat social.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És convenient conèixer els conceptes bàsics de l'assignatura Sociologia i els de les assignatures de 1r. curs que formen part del mòdul Ciències Socials. També convé comprendre el significat de les principals mesures estadístiques estudiades a l'assignatura Socioestadística i saber cercar dades secundàries en xarxa, al menys en el nivell facilitat per l'assignatura Incorporació al Grau i introducció als mètodes i tècniques d'investigació social.

COMPETÈNCIES

1310 - Grau de Sociologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Elaborar informes i diagnòstics sobre problemàtiques socials.
- Treballar en equip amb una perspectiva multidisciplinar.
- Comunicar amb claredat de forma oral i escrita teories, problemàtiques i propostes de caràcter sociològic emprant les noves tecnologies de la informació i comunicació.
- Aplicar els principis del codi deontològic professional de la Sociologia i desenrotllar el compromís enfront dels problemes socials.
- Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre hòmens i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.
- Gestionar fonts documentals i estadístiques referides a la realitat social
- Aprendre de forma autònoma i desenrotllar la iniciativa en l'àmbit sociològic.
- Analitzar la societat contemporània, la seua estructura i la seua dinàmica a partir dels conceptes i teories sociològiques.
- Comprendre i analitzar l'evolució de la teoria sociològica i dels seus principals corrents i escoles.
- Desenvolupar i integrar la perspectiva de gènere en l'estudi de la realitat social.
- Analitzar les dades empíriques sobre l'estructura, el canvi i els problemes socials.
- Descriure i explicar les desigualtats socials a partir de les teories i els indicadors socials i detectar els processos emergents.
- Conèixer i utilitzar les fonts de dades secundàries útils per a la Sociologia.
- Relacionar i integrar informació sobre els fenòmens socials provinent de fonts primàries i/o secundàries.
- Analitzar els fenòmens socials adoptant una perspectiva multidisciplinària (sociològica, psicosocial, econòmica, política, històrica i antropològica) .
- Comprendre l'organització politicoeconòmica i l'evolució històrica de les societats contemporànies en l'àmbit global i local, i la seua relació amb les dinàmiques i els processos socials.
- Conèixer les institucions de la societat del benestar que contribueixen a salvaguardar els drets socials.
- Comprendre la diversitat cultural de les societats.
- Conèixer les ferramentes per a intervindre en situacions de crisi i conflictes socials.
- Identificar i mesurar factors de vulnerabilitat social.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al finalitzar amb èxit aquesta assignatura el / la estudiant serà capaç de:

- Indicar les possibilitats analítiques del concepte "estructura social".
- Explicar les interdependències entre els components més importants de l'estructura social.
- Definir les característiques dels diferents sistemes d'estratificació social.
- Interpretar el significat d'indicadors estadístics bàsics que mesuren la desigualtat social.
- Identificar diferències substantives entre les diferents teories sobre les classes socials.
- Conèixer alguns dels esquemes i classificacions que permeten mesurar empíricament les classes socials.
- Entendre les dades presentades en una taula de mobilitat social.
- Reproduir els arguments que estan a la base de les teories de la reproducció social.
- Descriure els processos emergents que caracteritzen l'estratificació mundial.
- Obtenir informació de forma autònoma a partir de fonts secundàries accessibles en xarxa.
- Exercitar la comunicació positiva en les interaccions personals; desenvolupar arguments basats en l'explicació raonada; progressar en la lectura comprensiva de textos sociològics i millorar la capacitat de síntesi en les descripcions orals o escrites.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El concepte d'estructura social. Els seus components.

La perspectiva macrosociològica al sí de la ciència social. Els conceptes d'estructura, estructura social i sistema social, i els seus components. Els quatre camps o subsistemes interdependents (el demogràfic, l'econòmic, el polític i el cultural) que conformen l'estructura de les societats de modernitat avançada. La dualitat dialògica estructura - acció social: una introducció.

2. Els sistemes d'estratificació social

Estructura social, desigualtat i estratificació. Diferents sistemes d'estratificació social: característiques i procés de legitimació. Principals factors d'estratificació en societats de modernitat avançada. Règims de benestar i mesura de la desigualtat social: principals indicadors. Desigualtat i pobresa.

3. L'anàlisi de les classes socials

Teories clàssiques: K. Marx, la perspectiva crítica del conflicte; M. Weber, la perspectiva multidimensional del conflicte. Teories modernes: l'enfocament funcionalista i la teoria del conflicte de R. Dahrendorf. Teories contemporànies: les teories del conflicte de F. Parkin i R. Miliband; i la teoria crítica de E. O. Wright. Els debats actuals sobre les classes socials: posicions mediatitzades, posicions mediatitzades, en funció del gènere i les generacions; el precariat com a nova classe social.

4. La mesura empírica de les classes socials. La mobilitat social.

Les propostes i estudis de Goldthorpe sobre mobilitat. Mapes relacionals de classe: les propostes de Wright i Goldthorpe. Escales de prestigi, índexs d'estatus socioeconòmic i classificacions ocupacionals. Mobilitat social i models empírics d'assoliment. Crítiques als models d'assoliment des de les teories de la reproducció social.

5. Desigualtat global i estratificació

Globalització, individualització i risc. Desigualtat global i lestratificació: les tesis de la modernització i de la convergència. Les teories de la dependència i la teoria de la desconexió. La teoria del sistema món: la competència per l'hegemonia en el centre del sistema. Les noves classes globals: : estratègies de desconexió de les elits, processos d'expulsió del precariat.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les estratègies didàctiques que s'empraran en aquesta assignatura són les següents:

a) Sessions d'explicació, per part del professorat, dels conceptes, dimensions, interdependències analítiques i dades empíriques que els/les estudiants han d'aprendre a manejar. Es tracta d'un punt de partida per afavorir la comprensió i sistematització dels principals aspectes vinculats als objectius de l'assignatura, tal i com estan desenvolupats en el programa.

b) Lectura de diferents textos i materials per a la seva comprensió i eventualment discussió pública. Bàsicament aquests materials seran de dos tipus:

- Textos breus per llegir i treballar a classe, que tindran la finalitat d'introduir un aspecte polèmic o problemàtic dels temes del programa.
- Textos de la bibliografia bàsica de l'assignatura que hauran de ser llegits i treballats com a complement de les explicacions presencials.

- Textos pertanyents a una bibliografia complementària, més específica que l'anterior, que permetrà la preparació detallada i pregonada dels arguments i autors treballats en cadascun dels temes. Aquesta bibliografia no tindrà caràcter obligatori encara que la seua lectura sí serà recomanable.

c) Eventualment, es podran dedicar algunes sessions a la discussió i anàlisi grupal a partir de diferents materials com pel·lícules, documentals, conferències, etc., en què es plantejaran diferents exercicis de contrastació, comparació i crítica que tenen com a objectiu suscitar nous interrogants sobre els continguts de l'assignatura. Algunes d'aquestes sessions podrien desenvolupar-se a partir de les activitats transversals que el professorat de la titulació dissenya i ofereix al conjunt dels/les estudiants.

d) La realització dels treballs corresponents a l'avaluació contínua, als quals es destinaran part de les sessions presencials a través de l'elaboració, lectura o discussió crítica del corresponent material triat pel professorat.

e) Per a una orientació més específica, és important assenyalar la importància de les tutories personalitzades que poden arribar a ser un dels elements claus d'aquestes estratègies didàctiques. Es desenvoluparan sessions de tutoria tant en grup com individuals, i tant a petició dels/les estudiants com suggerides pel professorat.

AVALUACIÓ

El resultat de l'avaluació procedirà tant de l'examen final com dels exercicis i activitats pràctiques que s'han de realitzar, i que seran proposats per cada professor/a al començament del curs acadèmic.

Els components de l'avaluació són els següents:

- a) El 10% de la nota correspondrà als exercicis pràctics que es realitzaran presencialment a l'aula o a través de la plataforma de tasques de l'aula virtual. Algunes d'aquestes activitats seran orals, altres escrites; a vegades caldrà fer-les individualment, a vegades en equip.
- b) El 20% de la nota correspondrà a un treball de profundiment en els continguts de l'assignatura, i que serà especificat al començament del curs per cada professor o professora (cerca i anàlisi de fonts secundàries, sessions col·lectives de discussió documental, elaboració de treballs grupals, discussió crítica de lectures, presentació de temes concrets, etc.).
- c) La valoració de l'assistència regular i la participació activa dels i les estudiants en les sessions presencials en l'aula, tutories i, eventualment, activitats complementàries (tallers, seminaris, conferències...) podran suposar fins a un 10% de la qualificació final.
- d) L'examen suposarà el 60% de la qualificació final. Amb aquesta prova es pretén valorar el nivell de sistematització dels coneixements, tenint en compte la capacitat d'anàlisi i interpretació al voltant de les diferents dimensions i continguts treballats en l'assignatura.

Els/les estudiants que no obtinguen l'aprobat de l'assignatura en la primera convocatòria, podran presentar-se a la segona seguint també aquests criteris. En la segona convocatòria no caldrà repetir les activitats pràctiques ja realitzades al llarg del quadrimestre

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Kerbo, Harold R., Estratificación social y desigualdad. El conflicto de clase en perspectiva histórica, comparada y global, Madrid, McGraw Hill, 2004.
- Requena, Miguel, Leire Salazar y Jonas Radl, Estratificación social, Madrid, McGraw-Hill, 2013.
- Giner, Salvador, Emilio Lamo de Espinosa y Cristóbal Torres (eds.), Diccionario de Sociología, Madrid, Alianza, 2006.
- Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), <http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>
- EUROSTAT, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics>
- Instituto Nacional de Estadística (INE), <http://www.ine.es>
- FOESSA, <http://www.foessa.org>

Complementàries

- Bauman, Zygmunt, y Carlo Bordoni, Estado de crisis. Barcelona: Paidós, 2016.
- Carabaña, Julio y Andrés de Francisco (eds.), Teorías contemporáneas de las clases sociales, Madrid, Pablo Iglesias, 1995.
- Crompton, Rosemary, Clase y estratificación, Madrid, Tecnos, 2013.
- Giddens, Anthony, La estructura de clases en las sociedades avanzadas, Madrid, Alianza, 1996.
- Sassen, Saskia, Expulsiones. Brutalidad y complejidad en la economía global. Madrid: Katz Editores, 2015.
- Sennett, Richard, La corrosión del carácter. La cultura del nuevo capitalismo. Barcelona: Anagrama, 2006.
- Wright, Erik O., Clases, Madrid, Siglo XXI, 1994.
- Ariño, Antonio y Juan Romero, La secesión de los ricos. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2016.
- Zafra, Remedios, El entusiasmo. Precariedad y trabajo creativo en la era digital. Barcelona: Anagrama, 2017.
- Held, David y Anthony McGrew, Globalización/Antiglobalización. Sobre la reconstrucción del orden mundial. Barcelona: Paidós, 2003.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

